tunc dixisse, Data est mihi omnis potestas in
Mat.28. cœlo & in terra. Prædestinatus est, inquit, esse
filius Dei in virtute ex resurrectione,& hoc se-
cundum spiritum sanctificationis,id est,secun-
Rom.8. dum quod spiritus sanctus eum sanctificauit ab
ipso exordio cõceptionis eius. Nam per spiri-
tum quo sic sanctificatus fuerat, suscitatus est à
morte,vt esset eo modo quo diximus,filiꝰ Dei:
quia & nobis dicitur, Qui suscitauit IESVM
a mortuis, viuificabit & mortalia corpora ve-
stra propter inhabitantem spiritum eius in vo-
bis.Vel[Prędestinatus est]vt diximus,secũdum
humanitatem,vt esset filius Dei [In virtute] id
est, in eadem potentia cum patre per vnionem
verbi, cui personaliter homo ille est vnitus.
[Secundum spiritum sanctificationis]id est,se-
cundum quod operatus est spiritus sanctus cõ-
ceptionem eius in vtero virginis. Qui spiritus
est sanctificationis, quia sanctificat omnes qui
sanctificantur. Et hæc sanctificatio est à resur-
rectione mortuorũ,id est, incipit à remissione
peccatorum.Qui enim mortui sunt in anima,
prius resurgunt à morte peccati,& tunc sancti-
ficantur per spiritum sanctum.Et tales mortui
qui sic ad vitam redeunt, sunt Iesu Christi do-
mini nostri. Præordinati enim sunt ad vitam
vt sint membra Christi: ideo non perseuerant
in morte peccati,sed pœnitendo resurgũt. Ita-
que cum audimus,filius Dei in virtute IESV
Christi,vel filius Dei secundum spiritum san-
ctificationis Iesu Christi, vel filius Dei ex re-
surrectione mortuorum Iesu Christi, cum di-
ci potuisset vsitate, in virtute sua,vel spiritum
sanctificationis suæ, vel ex resurrectione mor-
tuorum suorum, non cogimur intelligere aliã
personam, sed vnam eandemque, scilicet filij
Dei domini nostri Iesu Christi [PER quem
accepimus gratiam.] Ad commendationem
suæ personæ commendauerat euãgelium quod
ipse prædicat, & ad commendationem euan-
gelij commendauit Christum qui author eius
est. Et nunc,quid ipse per eum sit adeptus, in-
dicat.Quasi dicat:Talis ac tantus est Christus,
per quem mediatorem accepimus à patre ego
& Barnabas vel cæteri apostoli gratiam & a-
postolatum: [Gratiam]cum omnibus fidelibꝰ:
[Apostolatum]verò,non cum omnibus.Si tan
tummodo apostolatum diceret se accepisse, in-
gratꝰ esset gratiæ qua illi peccata dimissa sunt,
& tanquam meritis priorum operum accepisse
videretur apostolatum.Optimè ergo tenet or-
dinem causæ,vt nemo audeat dicere meritis vi-
tæ prioris ad euangelium se esse perductũ, cùm
nec ipsi apostoli accipere apostolatum proprie
potuissent, nisi prius communiter cum cæte-
ris gratiã,quæ peccatores sanat & iustificat,ac-
cepissent.Prius Itaq;[gratiã] qua purgarẽtur à
peccatis & sanctificarentur,acceperunt: &post
[apostolatũ] id est,legationem, vt excurrerent
ybique prædicare ipsam euangelij gratiã. [Ad
obediendum fidei]id est,vt obediatur fidei.pro
nomine Christi,id est,vt omnes credãt in Chri
stum, & signentur in eius nomine qui saluari
cupiunt. Et hoc fiat non in Iudæis tantum,sed
[In omnibus gentibus] vbicunque per totius
orbis amplitudinem diffusæ sunt gentes. Vel
obediatur fidei,vt faciant fideles quæcũque fi-
des expetit,non solum credendo,sed etiam ope
rando:& hoc[Pro nomine]Christi,id est, pro
gloria [eius] non pro sua, scilicet vt in bonis
quæ fecerint,non suã,sed Christi gloriam quę-
rant:nec suum,sed Christi nomen magnificare
cupiant.Accepi,inquit,apostolatum[In omni-
bus gentibus]vt in eis obedire faciã plurimos
fidei[Pro nomine Christi]glorificãdo. [In qui
bus]gentibus,super quas scilicet mihi datus est
apostolatꝰ.[estis etiã vos.]Hoc dicit vt familia
rius admoneat.In quibus fidei obedientibus e-
stis & vos ô Romani,qui per gratiam prædica-
tionis estis ad fidem[vocati]& estis non eorum
qui vos vocauerunt,[Sed Christi]ad quem vo
cauerunt.[vocati enim Iesu Christi estis]id est,
ad hoc vocati ad fidem,vt sitis Iesu Christi,non
Petri vel alterius. Hucusque dictum est, quis
esset,qui scribit epistolã. Est enim qui scribit,
[Paulus seruus Christi Iesu, vocatus apost. se-
gregatus in euãgelitũ Dei.]Sed quia occurrebat
quod euãgeliũ,respõdit: [Quod ante promise-
rat per prophetas suos in scripturis sanctis de fi
lio suo.]Itẽ quia occurrebat de quo filio suo,re
spõdit:[Qui factus est ei ex semine Dauid secũ
dũ carnẽ,qui prædestinatus est filius Dei in vir
tute,secũdũ spiritũ sanctificationis, ex resurre-
ctiõe mortuorũ Iesu Christi domini nostri.]Et
quasi diceretur,quomodo tu ad eũ pertines, re-
spõdit:[Per quẽ accepimus gratiã & apostolatũ
ad obediẽdũ fidei in oĩbꝰ gẽtibꝰ pro noĩe eius.
Itẽ quasi diceretur,quę igitur causa est, vt scri-
bas ad nos?respõdit:In quibꝰ estis & vos vocati
Iesu Christi. Deinde adiũgit ex more epistolæ,
quibꝰ scribat.[oĩbꝰ]inquit[qui sunt Romę, di
lectis dei,vocatis sãctis.]Nõ ait diligẽtibꝰ deũ,
sed dilectis dei, vt bonitatẽ dei potiꝰ q̃ meritũ
illorũ significaret. Prior enim dilexit nos ante
oĩa merita,vt nos dilecti,eũ diligeremus. Quos
& gratuito suo munere p prędicatores vocauit, 1.Ioan.4.
atq; p baptismũ sãctificauit. Oĩa ergo bona diui
nę gratię,non humanis meritis sunt ascribẽda.
Eos enim,qui odibiles & procul ac turpes erãt,
dilexit & vocauit & sanctificauit. Vel,vt breuiꝰ
cõcludã,dilexit,vt vocaret ad sãctitatẽ. Post hęc
vt cõpleatur vsitatũ epistolę principiũ, salutat il
los,dicẽs:[Gratia vobis & pax a deo patre no-
stro &c. Gratia & pax sit vobis à deo,quia non
omnis gratia neque omnis pax est dei vel à
Deo. Nam & iudices mali præbent gratiam
in accipiẽdis personis aliqua cupiditate illecti,
aut